



Julkisen talouden sopeutus tulevina vuosina

25.11.2025

Jarkko Kivistö
Rahapolitiikka- ja tutkimusosasto, Suomen Pankki

Julkisen talouden lähtökohdat

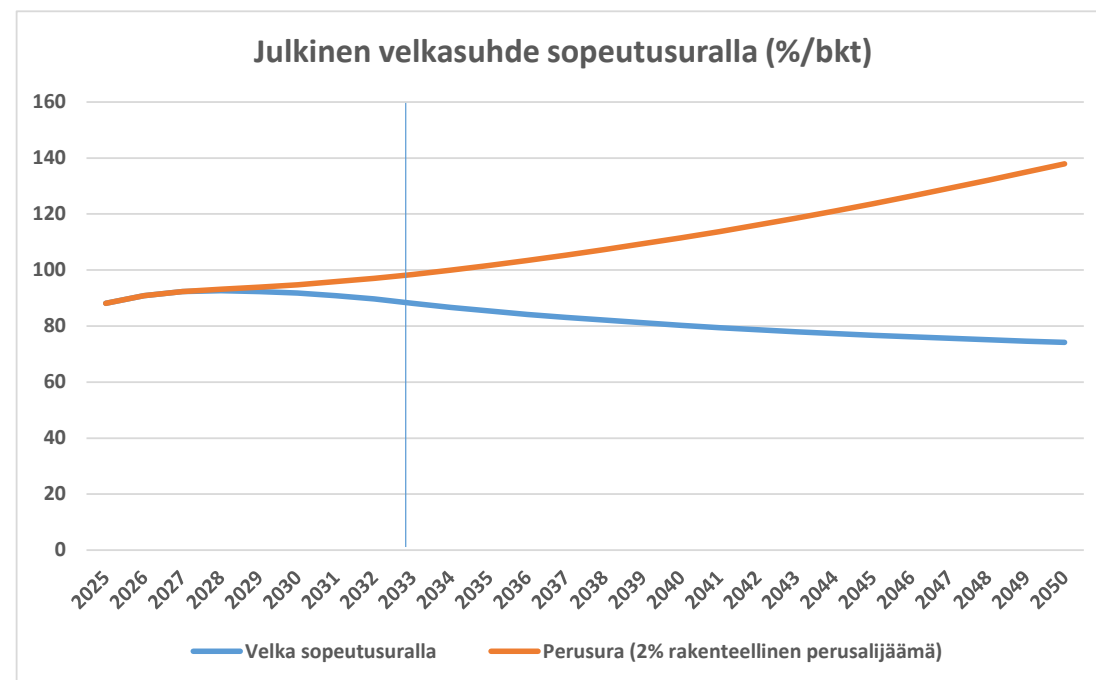
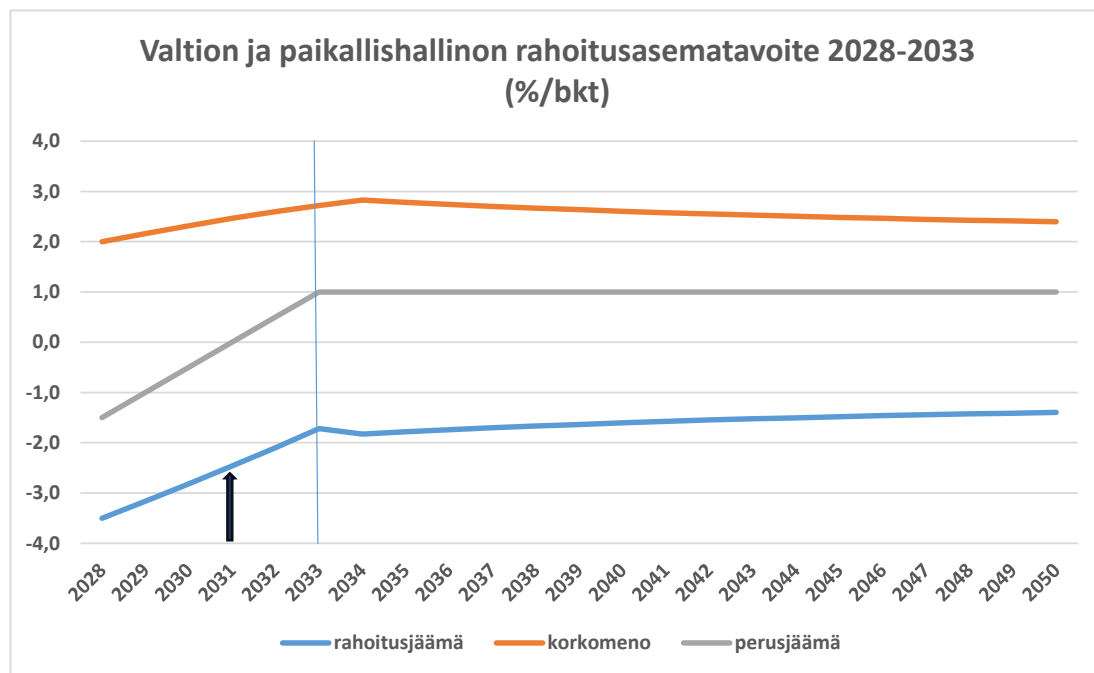
- Velkaantuminen jatkuu kohti 100 %/bkt, jos alijäämää ei korjata
 - rakenteellinen perusjäämä on noin –2 % (valtio ja paikallishallinto),
 - talouskasvun odotus keskimäärin noin 1½ %/v,
 - korkomenot kasvavat noin 1 %/bkt vuoteen 2033 mennessä (velka kasvaa, velan keskikorko nousee)
- EU:n fipo-sääntöjen poikkeus vuoteen 2028 saakka
 - Puolustusmenoihin 1,5 %/bkt kasvua vuoteen 2021 nähden
 - Menosääntö johdettu ilman turvalausekkeiden vaikutusta
- Vuoden 2025 alijäämä todennäköisesti aiemmin ennustettua heikompi: Suomi EDP-menettelyyn 2026?

Julkisen talouden sopeutustavoite 2027–2033: suuntaviivoja

- EDP-menettelyssä normaalisti vähimmäisvaatimus rakenteellisen jäämän sopeutukselle 0,5 %/bkt vuodessa
 - Miten huomioidaan kansallinen poikkeuslauseke?
 - Suomi alittanut menosäännön vaatimukset
- IMF:n Artikla IV -konsultaation loppulausunto 10.11.2025:
 - Julkisen talouden sopeutustoimia on lisättävä, jotta julkinen velka saadaan laskusuuntaan.
 - Julkista taloutta pitäisi vakauttaa ½ % suhteessa BKT:hen (1,5 miljardia euroa) vuosittain, kunnes julkisen talouden rahoitusasema tasapainottuu ja julkinen velka alkaa supistua.

Julkisen talouden sopeutustavoite 2027–2033: laskelma

- Oletukset: Lähtökohta komission syysennuste vuoteen 2027, perusjäämän sopeutus vuosittain 0,5 %-yksiköllä 2028–2033, velkakannan korko nousee 2,1→3,2 %:iin, keskimääräinen reaalikasvu 1,6 % vuodessa, ikäsidonnaisten tai puolustusmenojen kasvua eikä sopeutuksen kerroinvaikutusta huomioitu
- Keskimääräinen valtion- ja paikallishallinnon rahoitusasema -2,7 % (2027–2033), kumulatiivinen sopeutus noin 9 ½ mrd.



Suomen Pankin arvio julkisesta taloudesta

- Suomen Pankki julkaisee Suomen talousennusteen 19.12.2025.
- Siinä yhteydessä teemme arvion julkisen talouden tilasta ja näkymistä, sekä arvioimme keskipitkän ja pitkän aikavälin velkakestävyyteen liittyviä haasteita tarkemmin.

Mitä keinoja tavoitteen saavuttamiseksi?

- Julkisen talouden rahoitusaseman vahvistamisessa on vaikean lähtötilanteen vuoksi syytä käyttää kaikkia talouspolitiikan välineitä, siis sekä tulo- että menopuolen sopeutustoimia ja rakenteellisia uudistuksia
 - VM ilmoitti viime vuonna aloittavansa vuosittaiset meno- ja rakennekartoitukset, jotka kohdennetaan rajattuihin aiheisiin ja kytketään tiiviisti kehys- ja talousarviovalmisteluun
 - Lisäksi neljän vuoden välein laajempi kartoitus – myös verotuksen rakennetta syytä tarkastella ajoittain
- Sopeutusta tukevia finanssipolitiikan keinoja mm.
 - BKT:n kasvua hitaampi menojen kasvu (menosäätö, sitova menokehys ja vakaa kehysääntö)
 - Laajat veropohjat, matalat verokannat
 - Verotuksen käyttö muiden tavoitteiden (esim. ilmastotavoitteiden) edistämiseksi
 - Odotettua suurempien tulojen käyttäminen velan lyhentämiseen

Miten yhteensovitetään sopeutus ja kasvutoimet?

- Fiskaaliset kasvutoimet olisi hyvä toteuttaa siten, että kokonaisuuden välitön vaikutus julkiseen talouteen on positiivinen tai neutraali
 - Ts. veronalennukset kompensoidaan verotukien tai suorien tukien vähennyksellä
 - Menolisäyksiin etsitään korvaavat vähennykset
- Työllisyyttä vahvistavien toimien potentiaalia rajoittaa väestönkasvu
- Tuottavuuskasvun tukemisessa julkisen sektorin toiminnan tulisi ensisijaisesti keskittyä luomaan innovaatiotoiminnalle otolliset puitteet yksityiskohtaisen sääntelyn sijaan
 - Esimerkiksi omistusoikeudet, politiikan ennakoitavuus, laadukas koulutus ja infrastruktuuri, tasapuolisen kilpailun turvaaminen ja markkinoille tulon esteiden vähentäminen ovat kokonaisuuksia, joihin julkinen valta voi vaikuttaa talouskasvua tukevalla tavalla.
 - Julkisen palvelutuotannon tuottavuutta parantavat toimet (esim. kokeilujen kautta)

Mitä riskejä on asetettavissa rahoitusasematavoitteissa?

- Rahoitusasematavoitteen riskit liittyvät erityisesti siihen, millä tavalla kansallinen finanssipolitiikan sääntö ja EU-säännöt yhteensovitetaan.
 - Kansallisen rahoitusasematavoitteen saavuttaminen ei välttämättä toteuta EU-sääntöjen mukaista nettomenopolkua, jos sekä tulojen että menojen kasvu on odotettua nopeampaa.
 - Siksi EU-sääntöjen mukaisen menosäännön seuraaminen on tärkeää, ja menosääntö voisi olla hyödyllistä sovittaa myös kansalliseen finanssipolitiikan sääntökehikkoon. Yhteensovittamisen hankaluutta lisää se, että myös EU:n sääntöjen soveltamisen käytänteet ovat vasta muotoutumassa.
- Rahoitusasematavoitteiden asettaminen nimellisinä, ei rakenteellisina
 - Korkeasuhdanteessa voidaan lisätä pysyviä menoja ja silti saavuttaa rahoitusasematavoite.
 - Kuitenkin odotettua parempi suhdannekehitys pitäisi hyödyntää vahvistamalla julkisen talouden puskureita huonompia aikoja varten.

Mitä riskejä on vahvistamiseen tähtäävissä toimenpiteissä?

- Verotuksen kiristäminen, kun veroaste on jo korkea, vaikuttaa negatiivisesti talouskasvuun ja taloudenpitäjien odotuksiin
- Menojen leikkaamisen vaikutukset julkisiin palveluihin ja talouskasvuun lyhyellä ja pitkällä aikavälillä
- Rakenteellisten uudistusten pitkät ja epävarmat vaikutukset

Kiitos!

etunimi.sukunimi@bof.fi
suomenpankki.fi

